Korte beschrijving van Preventieve Dyslexiezorg voor scholen

De methodiek Preventieve Dyslexiezorg (PD) heeft als doel om dyslexiezorg *preventiever*, *kwalitatiever*, *integraler* en *kostenbesparender* te maken. Dat kan alleen als er een intensieve samenwerking tussen onderwijs en zorg plaatsvindt, zowel op micro- als op meso-/macroniveau. De PD-methodiek voorziet in een innovatieve en best passende aanpak van *dyslexiebegeleiding* (school), *dyslexiebehandeling* (zorg) en *ondersteuning* (ouders), dit door de gehele keten erbij te betrekken. Preventie van lees- en spellingproblemen is een speerpunt.

Door wederzijdse kennisontwikkeling en kennisdeling tussen professionals van zowel zorg als onderwijs, vindt er - *op de werkvloer* - op een natuurlijke wijze deskundigheidsbevordering plaats. Door ook de ouders van meet af aan te betrekken, wordt in het best mogelijke arrangement voorzien. Aan het gezamenlijk bieden van eerdere en betere zorg aan jonge leerlingen met als doel het voorkomen van ernstige lees- en spellingproblemen en daarmee ook latere, meer ingrijpender problemen, ontleent deze aanpak zijn *maatschappelijke relevantie*.

Hieronder worden de verschillende preventieve trajecten, waarvoor scholen zich in het schooljaar [xxxx-xxxx] kunnen aanmelden kort beschreven

Beschrijving van de PD-trajecten

PD-leerlingentraject

Bij dit traject zetten dyslexiebehandelaars uit de zorg gedurende 2 x 8 weken hun expertise in, bij voorkeur op de werkvloer samen met de leerkracht. Er vindt nauwe samenwerking met school en ouders plaats met als doel verantwoorde uitspraken te doen over de hardnekkigheid van de lees- en spellingproblemen en - waar aangewezen - doorverwijzing naar de zorg te voorkomen. Een casemanager die vanuit het project aan de school verbonden is, monitort het proces en ziet erop toe dat belangrijke data correct verzameld worden. Parallel aan het *PD-leerlingentraject* begeleidt de casemanager het *PD-schoolontwikkelingstraject* waarin de school eigen ontwikkelpunten oppakt met betrekking tot lezen, spellen en dyslexie.

Leerlingen uit groep 3 (of jonger: 2de helft van groep 2) genieten de voorkeur op oudere leerlingen. Bij teveel aanmeldingen gaan leerlingen uit groep 2 en 3 voor. In alle gevallen gaat het om leerlingen die dusdanige problematiek laten zien, dat ze – op termijn – een gerede kans maken om doorverwezen te worden naar de zorg. Van dit traject zijn er twee tranches (september [xxxx] t/m januari [xxxx] & februari tot juli [xxxx]. De ervaring heeft geleerd, dat de 1ste tranche snel vol zit. Dus als je inschat dat een leerling ook in de 2de tranche goed geholpen kan worden, geef dit dan aan. Als je geen voorkeur hebt, geef dat ook aan.

Het totale PD-leerlingentraject duurt ongeveer een half jaar. Daarna is duidelijk of de leerling door gaat naar de zorg of niet. Voor sommige leerlingen geldt, dat na een (half) jaar (en bij geen doorverwijzing naar de zorg) een follow-up traject nodig is. In totaal is 40 uur (30 uur voor gedurende een half jaar; maximaal 10 uur voor follow-up daarna) behandeltijd van de behandelaar gemoeid bij dit traject.

PD-schoolontwikkelingstraject en consultatietraject

Standaard is binnen de PD-methodiek voorzien in een *PD-schoolontwikkelingstraject*, waaraan de casemanager samen met ib'er/leesspecialist/directie ontwikkelpunten oppakt, die zowel ten goede komen aan het getrouw uitvoeren van het *PD-leerlingentraject* als de lees- en spellingondersteuning op ON1-ON2 en vooral ON-3.

Daarenboven kan een consultatietraject worden aangevraagd, waarin te overziene en behapbare vragen op klassen- (alle leerjaren), unit- of schoolniveau aan bod kunnen komen. Een enkele keer kan het een vraag over een leerling betreffen; dat kan alleen binnen dit traject als de oplossingen binnen de klas/unit/school breder ingezet kunnen worden.

In een consultatietraject gaan scholen samen met de casemanager na welke oplossingen er – op maat – zijn om schoolspecifieke knelpunten met betrekking tot het lees- en spellingonderwijs (ondersteuningsniveau 1, 2) én de specifieke begeleiding op ondersteuningsniveau 3 aan te pakken. In totaal zijn hiervoor 15 begeleidingsuren van casemanager voorzien met een mogelijkheid om (hoofd)behandelaars te consulteren voor maximaal 10 uur.

Bij afwijzing van het *PD-leerlingentraject* (omdat dit vol is of de leerling niet aan de criteria voldoet) bestaat er de mogelijkheid – als daar behoefte aan is – een consultatietraject aan te vragen. Dan kunnen alvast een aantal zaken opgepakt worden, die (een half jaar later) verder kunnen worden doorgevoerd in het dan toegekende *PD-leerlingentraject*.

Proefbehandeling

Het betreft hier leerlingen die al aangemeld zijn in de zorg (met 3xE). In een aantal gevallen (het gaat hier niet om heel veel leerlingen) doen zich tijdens het diagnostisch proces vragen voor omtrent de hardnekkigheid en/of mogelijke complexe problematiek (comorbiditeit, hoogbegaafdheid). In dat geval is in de mogelijkheid voorzien, dat de leerling gedurende 10 weken proefbehandelingen krijgt, alvorens de diagnose definitief gesteld wordt. Dit traject heeft – zij het op een andere manier - ook een preventief karakter is, omdat er behandeld wordt vóórdat de diagnose is gesteld. Deze proefbehandeling kan de uitgebreide diagnose (en dus ook het behandeltraject in de vergoede zorg) voorkomen. Dit proefbehandelingstraject helpt ook mee om alleen die leerlingen te verwijzen naar de vergoede zorg, die dat ook echt nodig hebben.

De regie van dit traject ligt bij de **(hoofd)behandelaars** van de zorginstelling. Het is belangrijk dat de school weet, dat er leerlingen in dit traject zitten, mede omdat gedurende de periode van proefbehandeling optimale samenwerking tussen school, behandelaar en ouders dient te worden gerealiseerd. De casemanager is niet direct betrokken bij dit traject, maar houdt wel een vinger aan de pols, daar waar het deze samenwerking betreft.

Professionalisering

Deelname aan Preventieve Dyslexiezorg houdt tevens deskundigheidsbevordering in. Deze bestaat uit twee delen:

Blended Learning: deskundigheidsbevordering PD-methodiek

Iedere school, die deelneemt aan een of meerdere PD-trajecten, volgt ook een training. Het betreft zowel praktische ondersteuning als verdieping met betrekking tot bewezen effectieve methodieken voor de aanpak van lees- en spellingproblemen, interprofessionele samenwerking en duurzame beleidsontwikkeling. Er wordt gewerkt in een 'blended learning'-aanpak, hetgeen inhoudt dat er maximaal 3 fysieke bijeenkomsten (2,5 uur) zijn en de rest op school en/of thuis uitgevoerd kan worden, dit samen met andere deelnemers, liefst van verschillende scholen (leerteams). De training is geaccrediteerd door het Register Leraar (24 uur). Per school neemt minimaal één deelnemer (leerkracht, ib/specialist) deel aan de training, het geniet de voorkeur als er meerdere deelnemers zijn (vanuit verschillende functies). De behandelaar schuift – daar waar mogelijk – aan bij de uitvoering van opdrachten en de casemanager biedt tevens ondersteuning, daar waar nodig en mogelijk. Indien u of uw collega's al deel hebben genomen aan de training, geeft dit dan aan op het formulier. Geef ook aan wie er in schooljaar [xxxx-xxxx] gaan deelnemen aan de training.

Training Bouw!

Het preventieve ICT-programma Bouw! wordt als standaard onderdeel van het PD-leerlingentraject ingezet op alle deelnemende scholen. Bouw! komt niet alleen ten goede aan PD-leerlingen, maar kan ingezet worden voor alle leerlingen die dit nodig hebben. Bouw! werkt met tutoren (ouders, oudere leerlingen) die een training voor tutoren (2 uur) volgen. De coördinatoren op school (ib/leesspecialist/leerkacht) volgen eveneens een training van 3 uur. De trainingen worden zoveel mogelijk op locatie verzorgd door de projectleider-Bouw! Geef aan op het formulier welke wensen er vanuit de school zijn voor deze Bouw-trainingen of anderszins begeleiding bij de uitvoering of implementatie van Bouw!

Eigen schoolspecifieke professionalisering

Geef ook aan op het formulier hoe jullie als school de professionalisering ten aanzien van lees- en spellingonderwijs op niveau houden? Mogelijk worden specifieke cursussen gevolgd of nemen jullie deel aan uitwisselingsactiviteiten. Geef kort aan welke schoolspecifieke professionalisering er op de rol staat voor komend schooljaar. Mogelijk kunnen andere scholen daarvan leren en kan daar aandacht aan besteed worden tijdens de bovenschoolse bijeenkomsten die in het kader van de PD-methodiek zijn voorzien.

NB: Er zijn geen kosten voor scholen of professionals verbonden aan het volgen van de training Blended Learning en de Bouw!-trainingen. De kosten worden vanuit de overhead voor de PD-methodiek gedragen.

Hoe verder?

1. Als je als school deel wilt nemen aan een of meer trajecten, vul je het aanmeldingsformulier in (zie bijlage) en mail je dit uiterlijk [*dag-maand-jaar*] naar het centrale contactadres
2. Vervolgens neemt de casemanager contact op om een intakegesprek te plannen, waarin gekeken wordt of de aanmeldingen voor het *PD-leerlingentraject* terecht zijn en er een eerste planning wordt gemaakt voor het *PD-schoolontwikkelingstraject* (inclusief het professionaliseringstraject)
3. Indien de leerlingen definitief toegewezen zijn, kun je de ouders daarover inlichten en uitleg geven over de verdere gang van zaken.

Meer informatie over het project is te vinden op: http://dyslexie-in-transitie.eduseries.nl/ en de flyer en krantenartikel dat over de preventieve aanpak is verschenen.

Praktische informatie over de PD-methodiek kan worden ingewonnen bij het schoolbestuur [*Naam schoolbestuur*]. Voor inhoudelijke informatie kan contact opgenomen worden met de projectleider/coördinatoren van de PD-methodiek *[naam en contactgegevens*].